

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський);

Освітня програма "Дитяча психологія та психологічна практика"

Спеціальність - 053 Психологія

Галузь знань - Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
соціальної психології
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психофізіологія
Викладач (і)	Сидорик Юрій
Контактний телефон викладача	+380979096644
E-mail викладача	yurii.sydneyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна форма навчання
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 60/120 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	Загальна психологія
Консультації	Комунікація з викладачем поза межами навчальних занять виключно на консультаціях . Графік консультацій та лінк розміщені в Кроці №1

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Психофізіологія" вивчає взаємозв'язок між психічними процесами та фізіологічними явищами в людини. Студенти знайомляться з основними аспектами регуляції нервової системи, реакцією організму на стрес, впливом емоцій на фізіологічні процеси та методами вимірювання фізіологічних показників. Вивчення цієї дисципліни допомагає студентам краще розуміти взаємозв'язок між мозком та психікою, що є важливим для психологічної та медичної практики.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Цілі: засвоєння студентами знань про фізіологічні основи психічних явищ; дослідження поведінки при різних експериментальних впливах на фізіологічні процеси, про співвідношення між психікою та нейрофізіологічними процесами мозку; про методи реєстрації фізіологічних функцій, які впливають на психічні процеси сприймання, запам'ятовування, мислення, емоцій тощо.

Завдання курсу:

- ознайомлення з методами дослідження в психофізіології;
- охарактеризувати психофізіологічні кореляти уваги;
- визначити психофізіологічні та нейрофізіологічні процеси необхідні для запам'ятовування;
- ознайомитись з біологічною основою емоційних станів;
- ознайомитись з кодуванням і декодуванням експресії обличчя;
- визначити психофізіологічними процесами мови та мовлення;
- ознайомитись з нейрофізіологічними механізмами сну та бадьорості;
- дати характеристику теорії свідомості; свідомість і пам'ять; свідомість і міжпівкулева асиметрія мозку;

визначити психофізіологічні кореляти функціональних станів людини, адаптації та деяких психічних розладів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, зокрема, дитячої, що передбачають застосування основних психологічних теорій розвитку та методів, а також характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити критично, креативно і гнучко.

ЗК5. Здатність до самоаналізу та когнітивної й емоційної регуляції власної діяльності, фізичного та психічного стану.

ЗК6. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення, керуючись етичними міркуваннями (мотивами).

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність до рефлексії, емпатії та переконання.

ЗК9. Здатність працювати в команді та діяти соціально відповідально.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні форми та види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-поняттєвим апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність до психодіагностичної діяльності, використання відповідних методик для оцінки властивостей розвитку, особливостей поведінки та шляхів психологічної допомоги.

СК7. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження, аналізувати та систематизувати одержані результати із застосуванням основних методів математичного аналізу та інформаційних технологій, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність до прогнозування динаміки розвитку когнітивної, емоційної та поведінкової сфер, самосвідомості, психомоторики, здібностей, функціональних станів, особистісних рис і спеціальних психологічних властивостей.

СК10. Здатність визначати відповідність нормативам розвитку та організовувати психологічну допомогу дітям та підліткам.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК13. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР5. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР7. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР8. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР11. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР13. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	053 Психологія	2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарські	сам. роб
Тема 1. Психофізіологія як наука	2	2	10
Тема 2. Умовнорефлекторна діяльність	4	4	20
Тема 3. Психофізіологія уваги	4	4	10
Тема 4. Психофізіологія пам'яті та мислення	4	2	10
Тема 5. Потреби та емоції	2	2	10
Тема 6. Психофізіологічні основи мови	2	4	10
Тема 7. Психофізіологія сну	4	4	15
Тема 8. Психофізіологія функціональних станів	2	2	10
Тема 9. Психофізіологія свідомості	3	2	10
Тема. 10. Психофізіологія несвідомого	1	2	10
Тема 11. Клінічна психофізіологія	2	2	10

ЗАГ.:	30	38	120
-------	----	----	-----

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	
Семінарські заняття	Оцінювання результатів семінарських занять здійснюється в 100 бальній системі.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність оцінок за всі тести у d-learn.pnu.edu.ua, проведених згідно розкладу до залікової сесії
Підсумковий контроль	<i>Форма контролю - залік; форма здачі – підсумкова оцінка за результатами тестів, проведених офлайн - в аудиторії. Підсумкова оцінка є середнім статистичним поточних оцінок за кожен тест чи відповідь на семінарському занятті.</i>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> • <u>Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</u> • <u>Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</u> • <u>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</u> • <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</u>
--------------------------	--

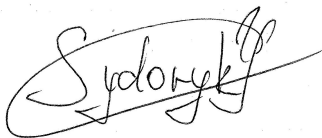
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”</u>. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.)</u>.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5</u>.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» <u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть</p>

	присуджуватися додаткові бали <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</u>
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</u>

8. Рекомендована література

<ol style="list-style-type: none"> 1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 184 с. 2. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. та доп. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400с. 3. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. – Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 194 с. 4. Макарчук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник / М. Ю.Макарчук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов – К. : ООО «Інтерсервіс», 2011. – 329 с.

Викладач

**доцент кафедри
соціальної психології
Юрій Сидорик**